

Høringsinnspill fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) til NOU 2024:20 – Det digitale (i) livet

Innledning

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) representerer over 100 barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge, med til sammen over 600 000 tellende medlemmer under 26 år. Vår rolle er å sikre barn og unges rett til organisering, demokratisk deltakelse og frivillighet. Digitalisering og skjermbruk er i økende grad avgjørende for hvordan barn og unge engasjerer seg i samfunn og frivillighet. Vi er derfor opptatt av at reguleringer og tiltak som foreslås i NOU 2024:20 balanserer behovet for trygg digital oppvekst med retten til deltakelse og ytringsfrihet.

Balansert skjermbruk og digital deltakelse

LNU støtter tiltak som fremmer en sunn balanse mellom skjermbruk og andre aktiviteter, men vi advarer mot tiltak som uforholdsmessig hindrer barns rett til digital deltakelse. Frivillige organisasjoner bruker i dag digitale plattformer for å nå ut til barn og unge, og mange unge bygger sine sosiale nettverk digitalt. Det er viktig at reguleringer ikke svekker deres mulighet til å engasjere seg i fellesskap og frivillighet.

Aldersgrense på sosiale medier

NOU 2024:20 foreslår en 15-årsgrense for sosiale medier uten foreldrekontroll. LNU mener at en absolutt aldersgrense kan være utfordrende fordi det kan ekskludere barn og unge fra viktige digitale fellesskap, spesielt i organisasjonslivet. Vi støtter heller en tilnærming der plattformene tilpasses aldersgrupper ut fra modenhet, og at barn og unge gradvis får mer digital autonomi. Vi mener også at krav til foreldrekontroll kan føre til ulikhet, der barn med foreldre som ikke gir samtykke risikerer å bli ekskludert fra sosiale og demokratiske arenaer.

Forebygging av digital mobbing og hatprat

Digital mobbing er en stor utfordring for barn og unge. LNU støtter økte ressurser til opplæring i nettvett og utvikling av verktøy for å forebygge digital mobbing, i tråd med forskningsfunn som viser at slike tiltak kan redusere forekomsten betydelig. Vi mener at frivillige organisasjoner bør spille en aktiv rolle i denne innsatsen og at de bør få støtte til dette arbeidet.

Styrking av digital kompetanse

LNU oppfordrer til økt støtte til programmer som forbedrer digital kompetanse blant barn, unge, foresatte og lærere. Digitale ferdigheter er avgjørende for trygg deltakelse i samfunnsdebatten og frivillighet. Dette inkluderer også ressurser til frivillige organisasjoner som kan bidra med veiledning og trygge digitale miljøer for barn og unge.

Frivillighetens rolle i en digital tid

Digitale verktøy styrker tilgjengeligheten til aktiviteter, spesielt for barn og unge i distriktene. Vi ser imidlertid at en strammere regulering av digitale plattformer kan påvirke hvordan frivillige organisasjoner kommuniserer og mobiliserer barn og unge. LNU foreslår derfor at frivillige organisasjoner gis støtte til å utvikle egne trygge digitale plattformer som fremmer trygg deltakelse og tilhørighet.

Ansvarliggjøring av plattformer og Digital Services Act (DSA)

LNU støtter innføringen av EUs forordning om digitale tjenester (DSA) i norsk rett og mener det er avgjørende med strengere krav til manipuleringsfrie design og deling av data for forskning og myndighetstilsyn. Vi mener imidlertid at krav om aldersverifisering er

problematisk, da det kan innskrenke barn og unges mulighet til anonymitet og fri deltakelse i digitale rom. Slike tiltak kan uforholdsmessig ramme barn og unge fra sårbare grupper og begrense deres tilgang til digitale fellesskap.

Avslutning

LNU mener at en trygg digital oppvekst må sikres gjennom tiltak som balanserer beskyttelse med deltakelse. Barn og unge har rett til å være trygge på nett, men også til å delta i digitale fellesskap som er viktige for deres demokratiske engasjement og sosiale liv. Vi ber derfor myndighetene om å sikre at tiltakene som foreslås ikke svekker barns mulighet til å delta aktivt i frivillighet og samfunnsdebatt.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Ragnhild B. Vassbotn".

Ragnhild Bjørkum Vassbotn
Generalsekretær

A handwritten signature in black ink that reads "Jakob Ø. Aanderaa".

Jakob Øvensen Aanderaa
Styreleder